

ВИДАВНИЧИЙ РЕПЕРТУАР АКАДЕМІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ У ЛЬВОВІ (1960–1969)

Мар'яна Литвин

*провідний інженер відділу наукового редагування та видавничої справи
ЛННБ України ім. В. Стефаника*

Інна Морозова

*провідний інженер відділу наукового редагування та видавничої справи
ЛННБ України ім. В. Стефаника*

Розглянуто видавничий репертуар академічної бібліотеки у Львові за 1960–1969 рр., охарактеризовано її наукову діяльність за цей період на основі огляду найпомітніших видань, проаналізовано їх структуру.

Ключові слова: *бібліографічний покажчик, видавничий репертуар, персоналії, інформаційні щорічники, покажчики змісту, пропаганда художньої літератури.*

The article examines the publishing repertoire of the Academic Library in Lviv from 1960–1969. It analyzes the structure of the publications of the Library and characterizes its academic activity over this period by reviewing its most noted publications.

Keywords: *bibliographic guide, publishing repertoire, personalities, informative yearbooks, content indices, propaganda of fiction.*

Рассмотрен издательский репертуар академической библиотеки во Львове за 1960–1969 гг., охарактеризовано ее научную деятельность за этот период на основе обзора самых заметных изданий, проанализировано их структуру.

Ключевые слова: *библиографический указатель, издательский репертуар, персоналии, информационные ежегодники, указатели содержания, пропаганда художественной литературы.*

Видавнича діяльність бібліотеки у 1960–1969 рр. була зумовлена її підпорядкуванням: від 1960 р. до липня 1963 р. вона перебувала в системі АН УРСР (Львівська бібліотека АН УРСР); від 1963 р. — до першого півріччя 1969 р. — у Міністерстві культури УРСР (Львівська

державна наукова бібліотека Міністерства культури УРСР). До 1963 р. Львівська бібліотека АН УРСР організовувала бібліотечно-бібліографічну роботу залежно від тем, які розробляли науково-дослідні інститути філіалу Академії наук УРСР м. Львова. 11 квітня 1963 р. ЦК КПРС і Рада Міністрів СРСР прийняли Постанову «Про заходи по поліпшенню діяльності Академії наук СРСР і академії наук союзних республік» [17, арк. 13], згідно з якою Львівська бібліотека перейшла з відомства Академії наук до Міністерства культури Української РСР [17, арк. 19].

Упродовж 1960–1969 рр. у Львівській академічній бібліотеці вийшло друком 140 видань (80 книг і 60 брошур), зокрема 77 бібліографічних покажчиків і пам'яток рекомендаційного і науково-допоміжного характеру, 29 методично-бібліографічних і методичних матеріалів, три систематичні покажчики змісту. Ці видання є різноманітними за обсягом, видами, тематикою, цільовим призначенням. Варто зазначити, що порівняно з тиражами на теперішні видання (від 100 до 300 прим.), більше половини видань бібліотеки 60-х рр. мали досить великий наклад (від 500 до 4 000 прим.). Видання, тираж яких не перевищував 1 000 примірників, друкувалися на ротапінті. До 1967 р. видання бібліотеки мали формати 70 x 108/16 і 84 x 108/32, пізніше лише 84 x 108/32. Тематика бібліографічних покажчиків, які видала бібліотека за досліджуваний період, це: художня література, літературознавство, мистецтво тощо. Всі видання бібліотеки, відповідно до ідеології комуністичного режиму, підлягали цензурі, що, звичайно ж, негативно відобразилося на повноті й об'єктивності досліджень. Але «...кожна з цих робіт містила, хай і не повну, більш чи менш вартісну, та все ж бажану і потрібну інформацію, яка заповнювала «білі плями» у відображенні та вивченні життя і творчості діячів української літератури й культури, отже, й літературного і культурного процесу загалом» [2, с. 185].

Специфіку видавничого репертуару бібліотеки за 1960-ті рр. частково висвітлено у статтях М. Вальо [2, с. 185-189], М. Пономаренко [15, с. 239-243], Н. Рибчинської [18, с. 139-140] і в нарисі Л. Головатой [3, с. 163-165]. Перелік видань бібліотеки за цей період подано у покажчику видань ЛНБ АН УРСР [9].

Мета статті — охарактеризувати наукову діяльність бібліотеки у 1960-х рр. на основі огляду її видавничого репертуару.

Структура видань бібліотеки в 60-х рр. була продиктована політичними вказівками. Всі видання того часу на початку обов'язково включали праці класиків марксизму-ленінізму, матеріали з'їздів КПРС тощо. Такі видання, як «Паростки нового, комуністичного» (1961), «Моральний кодекс будівника комунізму» (1962), «Образ комуніста в радянській літературі» (1969) й ін., мали відвертий пропагандистський характер. Проте видань такого типу у бібліотеці було небагато, а першочергова увага приділялася друкованій продукції, присвяченій літературним персоналіям, митцям, ученим.

Систематизувавши видання бібліотеки 60-х рр. у типологічному контексті, можна виділити:

— покажчики, присвячені персоналіям (письменникам, вченим, діячам культури), літературним зв'язкам;

— методичні та консультативні видання;

— інформаційні щорічники;

— видання з актуальних питань техніки;

— систематичні покажчики змісту періодичних видань;

— видання з історії української бібліографії.

У 1960-х рр. бібліотека займала провідне місце в регіоні у розробленні літературної бібліографії, зокрема персоналій українських письменників, уперше в Україні підготувавши і видавши бібліографічні покажчики, присвячені західноукраїнським письменникам, — С. Тудорові, О. Гаврилюкові, П. Козланюкові, М. Ірчанові, В. Бобинському. Звичайно ж, йшлося про тих письменників, які вважались революційними. Низка покажчиків була присвячена літературним персоналіям ХІХ — першої половини ХХ ст. Серед них — науково-допоміжні бібліографічні покажчики «Василь Стефаник» (уклад. О. П. Куш, 1961), «М. Шашкевич, І. Вагилевич, Я. Головацький» (уклад.: М. П. Гуменюк, Є. Є. Кравченко, 1962), а також менші за обсягом видання, присвячені Ользі Кобилянській (уклад. О. П. Куш, 1960), Маркові Черемшині (уклад.: Є. Є. Кравченко, Н. В. Семанюк, 1962), Павлові Грабовському (уклад. М. О. Мороз, 1964), Наталії Кобринській (уклад. П. Г. Баб'як, 1967), Лесю Мартовичу (уклад. Є. Є. Кравченко, 1968), Євгенії Ярошинській (уклад. В. Г. Голубець, 1969). Заслужують на увагу персональні бібліографічні покажчики

наукового характеру: «Михайло Коцюбинський» (1964), «Іван Франко. Бібліографія творів 1874–1964» (1966), «Іван Котляревський» (1969), які уклав бібліограф М. Мороз. Усі вони видані у «Науковій думці» в Києві.

«Іван Франко. Бібліографія творів 1874–1964» — це перший, найповніший покажчик Франкової спадщини. Покажчик має такі розділи: «Збірка творів», «Художні твори», «Переклади художніх творів», «Наукові та публіцистичні твори, рецензії, записи фольклорних матеріалів», «Листи Івана Франка», «Видання творів І. Франка», «Допоміжні покажчики». Матеріал упорядкований за хронологічним принципом — за датою публікації, а в межах року — за алфавітом. Бібліографія листів складена за алфавітом адресатів. Покажчик цінний тим, що М. Мороз здійснив велику роботу з атрибуції творів І. Франка. Якщо окремі твори не вдалося визначити як належні І. Франкові, укладач виділяв їх у рубрики «Приписується І. Франкові». Ускладнює користування покажчиком те, що всі передруки певного твору подані не під роком видання, а зібрані під першою публікацією. У рецензії бібліограф В. Полек зазначив, що «...М. О. Мороз виявив себе не тільки вдумливим шукачем і першовідкривачем скарбів творчості І. Франка, але й уважним реєстратором, а у багатьох випадках — їх першим дослідником. Він описує кожну, навіть найменшу замітку геніального письменника, подає їх видавничу історію за 90 років, розкриває цікаві питання текстології і авторства» [14].

Згідно з постановою від 7 лютого 1964 р. [16], колегія Міністерства культури Української РСР визначає основні функції великих наукових бібліотек різних систем і відомств у підготовці рекомендаційних і науково-допоміжних покажчиків. За цим розподілом Львівська державна наукова бібліотека повинна була укладати рекомендаційні покажчики з художньої літератури і мистецтва [12, с. 29]. Матеріал у рекомендаційних покажчиках подавався за вибірковим принципом; вони були зорієнтовані на масового читача і слугували для пропаганди української радянської художньої літератури, популяризації соціалістичної культури тощо. Зокрема, у бібліотеці було видано такі рекомендаційні покажчики до ювілеїв письменників: «І. С. Нечуй-Левицький» (уклад. М. О. Мороз, 1968), «Олесь Гончар» (уклад.: П. Г. Баб'як, Є. Є. Кравченко, 1968),

«Леонід Первомайський» (уклад. М. Й. Врублевська, 1968), «Марко Вовчок» (уклад. П. Г. Баб'як, 1969).

До декади української літератури й мистецтва у Москві 1960 р. виходить покажчик «Письменники радянського Львова» (уклад. М. П. Гуменюк за участю Є. М. Лазеби), що містив творчі біографії 39 письменників Львова, які на 1 січня 1960 р. були членами Спілки письменників України. Прізвища авторів у покажчику подано за алфавітом. До кожної статті додано художньо виконаний портрет і стислі відомості про літераторів: дата і місце народження, походження, освіта, трудовий шлях, громадська діяльність тощо. Бібліографія поділена на два розділи: твори автора та література про нього. Довідковий апарат складається з алфавітного покажчика авторів і перекладачів, а також з алфавітного покажчика періодичних видань, використаних у бібліографії. У рецензії Ю. Б. Медведєв відзначив: «Покажчик підготовлений досить ретельно і вдумливо. На жаль, бракує вступної статті про творчість львівських письменників» [11, с. 23].

Слід відзначити внесок бібліотеки в розробку бібліографічної Шевченкіани. 1963 р. до 150-річчя від дня народження великого Кобзаря у видавництві АН УРСР вийшли друком два томи фундаментальної праці «Т. Г. Шевченко : бібліографія літератури про життя і творчість 1839–1959». Покажчик включає літературу, видану на території царської Росії, Галичини, Буковини, Закарпаття (1839–1916), на території СРСР (1917–1959). Над складанням першого тому бібліографічного покажчика працювали співробітники відділу бібліографії Львівської бібліотеки О. Д. Кізлик, Є. Є. Кравченко за участю М. О. Мороза, які зібрали матеріали з періодичних й інших видань Західної України. Це видання є важливим бібліографічним джерелом, яке відображає різні періоди розвитку шевченкознавства. Порівняно з названими рекомендаційними покажчиками, присвяченими українським письменникам, які вибірково подавали матеріал (переважно радянські видання), цей двотомник є ретроспективним науково-допоміжним виданням із доволі широкими хронологічними рамками і ґрунтовним допоміжним апаратом.

Крім видання «Т. Г. Шевченко», варто відзначити два бібліографічні покажчики, які уклав М. Гресько: «Т. Г. Шевченко французькою мовою» (1967) і «Т. Г. Шевченко мовами італійською, іспанською, португальською та есперанто» (1968), які містять

маловідомі матеріали, що висвітлюють світовий резонанс творчості великого поета.

Бібліотека вперше в СРСР видала короткий бібліографічний покажчик «Лауреати Нобелівської премії з літератури 1901–1966 рр.» (уклад. О. П. Куц, 1967). У посібнику зібрано біобібліографічні матеріали про всіх письменників світу, нагороджених Нобелівською премією з літератури, починаючи від року її заснування.

Крім бібліографічних покажчиків персоналій письменників, у бібліотеці було видано кілька покажчиків, присвячених українським ученим, зокрема: «Іван Олександрович Гуржій» (уклад.: С. П. Костюк, В. В. Грабовецький, 1965) — член-кореспондент АН УРСР, доктор історичних наук, професор; «Іван Петрович Крип'якевич» (уклад. О. Д. Кізлик, 1966) — до 80-річчя від дня народження визначного українського історика; «Іван Савич Романченко» (уклад. Є. Є. Кравченко, 1968) — до 75-річчя від дня народження вченого, літературознавця, бібліографа; «І. З. Бойко» (1968) — до 60-річчя від дня народження українського бібліографа; «Олег Степанович Вялов» (1968) — академік АН УРСР, геолог.

Перейшовши у підпорядкування Міністерства культури, бібліотека започаткувала серію «Матеріали до біобібліографії діячів української культури», до якої ввійшли видання: «Соломія Крушельницька : до 90-річчя з дня народження» (уклад. Д. І. Салагуб, 1963), «Олександр Мишуга» (уклад. С. П. Костюк, 1964), «Денис Січинський» (уклад.: С. П. Костюк, П. К. Медведик, 1966). Крім того, у 60-х рр. вийшли друком бібліографічні покажчики, присвячені художникам Антонові Манастирському й Іванові Трушу; композитору Петрові Чайковському; скульптору Михайлові Бринському; кінорежисеру Сергієві Ейзенштейну.

Короткий бібліографічний покажчик «Соломія Крушельницька», присвячений великій українській співачці, складається з чотирьох розділів: «Основні дати життя і виконавської діяльності С. Крушельницької», «Література про життя і виконавську діяльність С. Крушельницької», «Хронікальні матеріали», «Опери, в яких співала С. Крушельницька». У перших трьох матеріал розміщено за хронологією, у четвертому — за алфавітом прізвищ композиторів. Допоміжний апарат складається з іменного покажчика.

Біобібліографічний покажчик «Денис Січинський», який є першою бібліографією талановитого українського композитора, складається

із вступу і двох основних розділів: «Твори Дениса Січинського» і «Матеріали про життя і творчість Дениса Січинського». До покажчика включено оригінальні твори, музичні обробки й гармонізації Д. Січинського. Матеріали в покажчику подано за роками видання або роками їх написання (якщо роки видання невідомі). Покажчик отримав схвальні відгуки у тогочасній пресі. Зокрема, бібліограф В. Полек у рецензії відзначив, що «...у вступній статті вперше подається день і місяць народження Д. Січинського (досі був відомий лише рік). [...] С. Костюк і П. Медведик доклали багато зусиль, щоб дати читачам повноцінний покажчик. Вони зареєстрували не лише всі опубліковані твори композитора, але й багато автографів, а також рукописів неопублікованих його творів, що зберігаються у Львівській науковій бібліотеці» [13]. Допоміжний апарат містить алфавітний список творів, перелік творів за жанрами та іменний покажчик.

Однією з тем літературної бібліографії були російсько-українські літературні зв'язки. Бібліографічний покажчик «Російська література в українських перекладах і критиці: Галичина і Буковина (XIX ст. — 1939 р.)» (уклад. О. П. Куш, 1963) — перша ґрунтовна бібліографія з цієї тематики. У виданні зібрано твори 130 російських письменників, а також матеріали про життя і творчість кожного з них. Покажчик, а це 2 250 бібліографічних позицій, складається з таких розділів: «Керівні матеріали», «Загальні матеріали», «Переклади і критика», «Іменний покажчик», «Список псевдонімів та криптонімів», «Покажчик періодичних видань, використаних в бібліографії». Доктор філологічних наук О. Дей у рецензії на це видання зазначив, що попри деякі неточності «для исследователей русско-украинских литературных взаимосвязей эта книга является настоящим кладом систематизированной библиографии первоисточников. [...] О. П. Куш не только обнаружил и зафиксировал факты, но одновременно провел значительную научно-исследовательскую работу по установлению названий оригиналов, по раскрытию подлинного авторства некоторых переводов произведений русских писателей» [4, с. 187].

Перебуваючи у підпорядкуванні Міністерства культури УРСР, бібліотека попри обслуговування читачів і збереження фондів виконувала функції пропагандиста художньої та мистецтвознавчої літератури серед бібліотек республіки. Разом з тим, на бібліотеку

покладалося методичне керівництво книгозбірнями західноукраїнських областей, тому у її структурі було створено окремий науково-методичний відділ. За 1964–1969 рр. у бібліотеці було підготовлено і розіслано для практичної допомоги масовим бібліотекам близько 30 інструктивно-методичних і методично-бібліографічних видань, зокрема присвячених українським (Миколі Бажану, Панасові Мирному, Петрові Козланюку, Володимирові Гжицькому, Павлу Тичині, Лесю Мартовичу) і зарубіжним (Вільяму Шекспіру, Етель Ліліан Войнич, Максимові Горькому) письменникам.

Під час перебування у відомстві Міністерства культури бібліотека змушена була активізувати пропаганду художньої літератури і мистецтва як засобів комуністичного виховання. Вийшли друком кілька видань на допомогу бібліотечним працівникам у роботі з художньою літературою, зокрема: «Художня література — важливий засіб комуністичного виховання» (уклад.: І. Бонішко, Є. Лазеба, Є. Кравченко, 1965), яке вийшло досить великим тиражем — 20 148 примірників. 1967 р. бібліотека видала методичний збірник матеріалів для масових бібліотек «Високе покликання літератури та мистецтва», присвячений досвіду роботи бібліотек Прикарпатської зони УРСР, а саме — Волинської, Закарпатської, Івано-Франківської, Львівської, Рівненської, Тернопільської і Чернівецької областей з пропаганди художньої літератури і мистецтва.

1967 р. бібліотека розпочинає випуск методично-бібліографічних матеріалів на допомогу бібліотекам у пропаганді мистецтвознавчої літератури: «Українська література з мистецтва 1964–1965 рр.» (уклад.: І. Т. Бонішко, Н. П. Іванова). У цьому випуску рекомендуються найважливіші книги й альбоми, які вийшли в УРСР за цей період, містяться поради бібліотекарям. У передмові зазначено, що випуски методично-бібліографічних матеріалів будуть виходити раз на два роки, проте після другого видання «Українська література з мистецтва 1966–1967 рр.» (уклад. С. П. Костюк) він припинив своє існування, оскільки бібліотека перейшла у підпорядкування Академії наук УРСР.

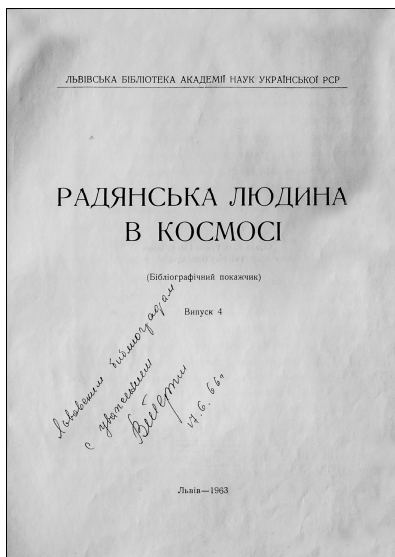
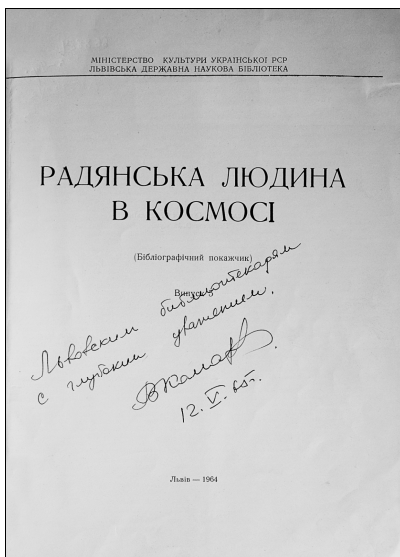
У 1960–1962 рр. продовжує виходити інформаційний бібліографічний щорічник з краєзнавства «Соціалістична Львівщина», три випуски якого подали літературу за 1957–1959 рр. Інформаційні щорічники містять зібрані за всіма доступними в СРСР джерелами

матеріали (книги, журнальні й газетні статті) про всі аспекти політичного, економічного і культурного життя Львівської області.

Цінні інформаційні джерела для краєзнавчої бібліографії зібрано також у короткому бібліографічному покажчику «Іншомовні матеріали до історії міст і сіл України» (уклад. О. Д. Кізлик, 1967). Видання, як на той час, вийшло дуже малим накладом — всього 200 примірників, і швидко стало бібліографічною рідкістю. Покажчик укладено на матеріалах львівських бібліотек і містить понад 500 позицій польською, німецькою і французькою мовами. Видання має ретроспективний характер і включає матеріали до 1917 р. для Лівобережної України й до 1939 р. для західних областей України [7, с. 114]. Друге, доповнене, видання вийшло 1995 р. під назвою «Іншомовні джерела до історії міст і сіл України» (уклад. О. Д. Кізлик).

Для ширшого інформування читачів про іноземну періодику бібліотека спільно з Науковою бібліотекою Львівського державного університету ім. І. Франка і Науково-технічною бібліотекою Львівського політехнічного інституту впродовж 1960–1969 рр. видала 6 випусків «Зведеного покажчика періодичних видань капіталістичних країн, які одержують наукові бібліотеки міста Львова», відомості до якого подавали 17 книгозбірень. «Зведений покажчик» складається з двох частин: алфавітного і систематичного покажчиків. У систематичному покажчику періодичні видання згруповані в такі розділи: «Загально-наукові видання», «Природничі науки. Математика», «Медицина», «Сільське господарство», «Техніка», «Суспільні науки».

У 1966 р. бібліотека започаткувала видання галузевого рекомендаційного бібліографічного щорічника «Українська радянська художня література. Переклади. Літературознавство», що вийшов у трьох випусках (уклад.: І. Т. Бонішко, І. З. Райскін, 1966, 1968; уклад.: О. С. Коваленко, Є. М. Лазеба, 1967). У покажчику зібрано художні твори української радянської літератури, а також українські переклади російської літератури, літератури народів СРСР, іноземної літератури й літературознавчі праці. Від 1970 р., після повернення бібліотеки до АН УРСР, це видання продовжила (до 1990 р.) Київська державна бібліотека ім. КПРС (нині — Національна парламентська бібліотека України) [2, с. 185].

Автографи В. Комарова та В. Терешкової

Бібліотека однією з перших у Радянському Союзі звернулася до бібліографування літератури про досягнення радянської науки і техніки в освоєнні космічного простору, започаткувавши популярне серійне видання «Радянська людина в космосі» (уклад.: В. Гушин, О. Львіна). Впродовж 1961–1966 рр. у бібліотеці було видано сім випусків бібліографічного покажчика, шість з яких були присвячені окремим польотам радянських космонавтів, а сьомий — п'ятиріччю від дня першого польоту радянської людини в космос. Покажчики виходили невеликими тиражами (від 100 до 250 прим.), позиції в них нумеровані, що ускладнює користування іменним покажчиком. У «Короткому звіті про роботу Бібліотеки за 1966 р.» зазначено, що «під час свого перебування у Львові в травні 1965 року нині покійний льотчик-космонавт, Двічі Герой Радянського Союзу В. М. Комаров з інтересом переглянув 5-й випуск нашого бібліографічного покажчика «Радянська людина в космосі» і написав на його титульній сторінці: «Львовским библиотекарям с глубоким уважением. В. Комаров. 12.V.65 г.». А на четвертому випуску, присвяченому космічному польоту В. Ф. Биковського і першої в світі жінки-космонавта, є теплий напис «львовским библиографам

[с уваженням 17.6.66 г.]», зроблений рукою В. В. Терешкової» [8, с. 22-23]. Примірники цих видань зберігаються у відділі рідкісної книги Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника (шифри IV РК 33273/4, IV РК 33273/5).

У книзі «В світі мрій : бесіда про науково-фантастичну літературу» (уклад.: О. П. Куш, Є. Є. Кравченко, 1968), виданій у Харкові Книжковою палатою УРСР, йдеться про кращі науково-фантастичні твори радянських і зарубіжних письменників, що побачили світ у центральних і республіканських видавництвах Радянського Союзу, починаючи з 1960 р. Матеріал у книзі розміщено в таких основних розділах: «Світ майбутнього в науковій фантастиці», «Фантасти попереджують...», «Освоєння космосу. Космічні подорожі», «Гості з космосу», «Науково-популярна література про наукову фантастику», а також «Поради бібліотекарям».

У 60-ті рр. було видано низку покажчиків з актуальних технічних проблем: автоматизація технологічних процесів у машинобудуванні, технічна підготовка виробництва, модернізація обладнання та ін. (видавалися переважно російською мовою). Більшість з них уклав В. А. Гушин у співавторстві з інженером А. Я. Бельченком, зокрема: «Модернизация оборудования — важное средство технического прогресса» (1960), «Техническая подготовка производства» (1961), «Автоматизация технологических процессов в машиностроении» (1962). Спільно з Львівським проектно-конструкторським технологічним інститутом бібліотека видала два покажчики літератури про перші промислові об'єднання «Производственные объединения (фирмы)» (1963, 1964). Більш детальну інформацію про технічні покажчики бібліотеки подала Н. Чернюк у статті «Бібліографічні видання з питань техніки» [19]. Від 1964 р. до 1969 р. бібліотека майже не видавала покажчиків на технічну тематику, оскільки, як було сказано вище, підпорядковувалася Міністерству культури УРСР.

Поширеним типом видань у цей період були систематичні покажчики змісту дозволеної цензурою періодики, яка виходила у Львові. Всі покажчики вийшли за редакцією бібліографа М. П. Гуменюка та з його змістовними передмовами і мали на меті допомогти дослідникам при бібліографічних розшуках.

У систематичному покажчику змісту західноукраїнського революційного журналу «Вікна» : 1927–1932» (1966) укладач О. Д. Кізлик прагнув якомога повніше розкрити його зміст. Деякі розділи покажчика повторюють розділи річних покажчиків змісту «Вікон», а в «Хроніці» об'єднано матеріали декількох розділів. «Художня література» включає підрозділи, утворені за жанровою ознакою: «Проза», «Поезія», «Драматичні твори», «Публіцистика». У виданні вміщено перелік номерів журналу «Вікна», використаних для покажчика. О. Г. Бербека у статті «Важливе джерело бібліографічної інформації» зауважує, що «Структура покажчика відповідає тематиці журналу і добре відображає її, але ця схема дещо втрачає стрункість і послідовність через те, що після рубрики «Літературне життя» йдуть рубрики «Наука», «Мистецтво», «Хроніка» і тільки після них — «Діяльність журналу «Вікна», в якому є підрозділ «Робота з молодими авторами», а відомо, що ця робота в основному торкалась питань літератури. Таким чином, одна тема розпорошена в різних розділах. Крім того, покажчик значно виграє, якби анотації в ньому були докладніші й змістовніші» [1].

У 1967 р. вийшов систематичний покажчик змісту журналу «Друг» : 1874–1877» (уклад. О. Д. Кізлик). Матеріал, поданий у покажчику, максимально повно відтворює публікації періодичного видання і структурований за розділами: «Художня література», «Публіцистика», «Науково-популярні статті», «Освіта. Бібліотечна справа», «Літературознавство. Критика та бібліографія», «Мистецтво. Театр. Музика». Укладач використав дослідження про журнал «Друг» для розшифрування псевдонімів і криптонімів, щоправда з незначними неточностями, про що зазначено в рецензії О. Дея [5, с. 82].

У систематичному покажчику змісту журналу «Житє і слово» : 1894–1897» (уклад. П. Г. Баб'як, 1968) матеріали систематизовано за тими ж принципами, яких дотримувався І. Франко, складаючи покажчики змісту журналу за кожний рік. У розділі «Художня література» виділено підрозділи: «Поезія», «Проза», «Драматичні твори», в яких окремо подано твори української літератури і переклади з інших літератур. Розділ «Матеріали історичні, літературні і етнографічні» першого і другого томів журналу згруповано в двох окремих розділах: «Матеріали історичні і літературні» та

«Матеріали етнографічні». Показчик частково анотовано, допоміжний апарат складається з іменного і географічного показників. Як зауважив О. Дей, помітною прогалиною показників «Друг» та «Жите і слово» є відсутність бібліографічних даних про журнали [5, с. 82].

У 1960–1969 рр., виконуючи пропагандистські функції, бібліотека організовує велику кількість стаціонарних і виїзних виставок. Так, відзначаючи 40-річчя від дня заснування літературного органу революційних письменників Західної України — журналу «Вікна», бібліотека організувала книжково-ілюстративну виставку. Матеріали цієї виставки, а саме: рідкісні примірники журналу «Вікна», література про журнал і його авторів тощо, були представлені у каталозі «Революційному журналу «Вікна» — сорок років» (уклад. О. П. Куш, 1967).

У 60-х рр. бібліотека успішно проводить дослідження з історії бібліографії. Результатом багаторічної праці відомого літературознавця і бібліографа М. П. Гуменюка стала книга «Українські бібліографи ХІХ — початку ХХ століття» (1969), видана у Харкові Книжковою палатою УРСР. У книзі вміщено 15 біографічних нарисів українських бібліографів дожовтневого періоду, поданих у хронологічній послідовності їх життя й творчості. Завдяки тому, що автор використав маловідомі архівні джерела, це ґрунтовне дослідження є значним внеском у вивчення української бібліографії. Зокрема, відомий історик Я. Ісаєвич у рецензії підкреслив, що «...М. П. Гуменюк використав багато нових матеріалів, невідомих попереднім дослідникам. Він не лише простудіював творчу спадщину всіх провідних українських бібліографів і зібрав цінні архівні матеріали про їх життя, але й став ініціатором написання спогадів про окремих бібліографів» [6, с. 143], а також відзначив, що незначний тираж (1 650 прим.) є недостатнім, і ця корисна і цікава книга, яка щойно вийшла з друку, відразу стала раритетом [6, с. 143]. Сьогодні це видання використовується як підручник для студентів, які набувають кваліфікації бібліографів.

Отже, у 60-х рр. наукова діяльність бібліотеки була найширше представлена у галузі методології та історії бібліографії. У цей

період було видано велику кількість бібліографічних покажчиків науково-допоміжного й рекомендаційного характеру, присвячених письменникам, ученим, діячам культури й мистецтва та пропаганді художньої літератури. Це обумовлено перебуванням бібліотеки в 1963–1969 рр. у підпорядкуванні Міністерства культури УРСР. Незважаючи на ідеологічну цензуру, багато видань бібліотеки 60-х рр. були і залишаються ґрунтовними й цінними посібниками для науково-дослідної праці студентів, літературознавців, краєзнавців та істориків.

1. *Бербєка О. Г.* Важливе джерело бібліографічної інформації / *О. Г. Бербєка* // *Бібліотекознавство та бібліографія* : [зб. наук. праць]. — Київ : Наук. думка, 1982. — С. 122-133.
2. *Вальо М.* Діяльність відділу наукової бібліографії 1963–2010 рр. / *Марія Вальо* // *Записки Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника* : зб. наук. праць. — Львів, 2010. — Вип. 2 (18). — С. 181-206.
3. *Головата Л.* Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника НАН України. 1940–2005: історичний нарис / *Лариса Головата* // *Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника* : [зб. наук. праць]. — Львів, 2005. — Вип. 13. — С. 144-174.
4. *Дей А.* Начало ценной библиографии / *А. Дей* // *Радуга* (Київ). — 1964. — № 7. — С. 187-189. — Рец. на кн.: Російська література в українських перекладах і критиці : Галичина і Буковина (XIX ст. — 1939 р.): бібліогр. покажч. / [склав *О. П. Куц*]. — Київ, 1963. — 204 с.
5. *Дей О.* [Рецензія] / *Олексій Дей* // *Радянське літературознавство*. — 1969. — № 5. — С. 81-82. — Рец. на кн.: «Друг»: 1874–1877: сист. покажч. змісту журналу / [уклав *О. Д. Кізлик*]. — Львів, 1967. — 70 с.; *Жите і слово* : 1894–1897 : сист. покажч. змісту / [склав *П. Г. Баб'як*]. — Львів, 1968. — 83 с.
6. *Ісаєвич Я.* Лоцмани книжкового моря / *Ярослав Ісаєвич* // *Жовтень*. — 1970. — № 6. — С. 142-143. — Рец. на кн.: Українські бібліографи XIX — початку XX століття / *М. П. Гуменюк*. — Харків, 1969. — 184 с.
7. *Козут С.* Покажчик «Іншомовні джерела до історії міст і сіл України» О. Д. Кізлика у контексті української традиції історико-краєзнавчої бібліографії / *Софія Козут* // *Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника: історія і сучасність* : доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф., Львів, 28-30 жовт. 2010 р. — Львів, 2010. — С. 111-116.
8. *Короткий звіт про роботу за 1966 рік* / Міністерство культури Української РСР, Львівська державна наукова бібліотека. — Львів, 1967. — 66 с.

9. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника АН УРСР (1940–1980) : показник видань бібліотеки та літератури про її діяльність / АН УРСР, ЛНБ ім. В. Стефаника ; [уклад.: *О. П. Куц, Л. П. Квятковська*]. — Львів, 1982. — 106 с.
10. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника АН УРСР : іст. нарис / АН УРСР, ЛНБ ім. В. Стефаника. — Київ : Наук. думка, 1989. — 204 с.
11. *Медведєв Ю. Б.* Бібліографічна праця про львівських письменників / *Ю. Б. Медведєв* // Нові книги УРСР (Київ). — 1960. — № 23. — С. 22-23. — Рец. на кн.: Письменники радянського Львова : матеріали до біобібліогр. / [склав *М. П. Гуменюк* (за участю *Є. М. Лазеби*)]. — Львів, 1960. — Вип. 1. — 352 с.
12. *Онищенко О.* Розвиток бібліотечної справи в Україні наприкінці 1950-х — у 80-х роках ХХ ст. / *Олексій Онищенко, Любов Дубровіна* // Бібліотечний вісник. — 2006. — № 3. — С. 24-38.
13. *Полєк В.* Все про Д. Січинського / *В. Полєк* // Культура і життя (Київ). — 1967. — 5 січ. — Рец. на кн.: Денис Січинський : матеріали до біо-бібліографії діячів української культури / [склали: *С. П. Костюк, П. К. Медведик*]. — Львів, 1966. — 60 с.
14. *Полєк В.* Унікальна праця про Івана Франка / *В. Полєк* // Прикарпатська правда (Івано-Франківськ). — 1966. — 16 листоп. — Рец. на кн.: Іван Франко. Бібліографія творів 1874–1964 / [склав *М. О. Мороз*]. — Київ : Наук. думка, 1966. — 448 с.
15. *Пономаренко М.* Видавничий репертуар Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України (1940–2008): еволюція ідеологічної парадигми / *Марта Пономаренко* // Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника : [зб. наук. праць]. — Львів, 2008. — Вип. 1 (16). — С. 237-252.
16. Постанова колегії Міністерства культури Української РСР від 7 лютого 1964 р. // ЛНБ України ім. В. Стефаника. Архів. — Оп. 1, од. зб. 1115. — Арк. 5-6.
17. Постанова Президії Академії наук Української РСР від 3 червня 1963 р. // ЛНБ України ім. В. Стефаника. Архів. — Оп. 1, од. зб. 1052. — Арк. 13-19.
18. *Рибчинська Н.* Зміна парадигми бібліографічної тематики академічної бібліотеки у Львові (1940–2010) / *Наталія Рибчинська* // Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника: історія і сучасність : доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф., Львів, 28-30 жовт. 2010 р. — Львів, 2010. — С. 138-144.
19. *Чернюк Н. Ф.* Бібліографічні видання з питань техніки / *Н. Ф. Чернюк* // Бібліотека та інформація : тематичний зб. наук. праць. — Львів, 1973. — С. 82-87.